

HET EERSTE STUK

Er stond een ambulance klaar naast de kerk voor het geval er iemand flauwviel. Mannen met groene banden rond hun arm regelden het verkeer. Iemand had met rode stift vol op een stuk karton geschreven en dat bij de ingang van de parkeerplaats opgehangen. De burens openden hun hekken voor extra parkeerruimte.

Binnen waren er grote papieren stroken aan de rugleuning van de eerste vier kerkbanken bevestigd, met daarop de tekst GERESERVEERD VOOR 3R, want daar mochten alleen zijn klasgenoten en hun familie zitten.

Iedereen zat er als verdoofd bij. Dit was de dag van herdenking en gebed voor Oscar Dunleavy. Hij was vermist, en men nam aan dat hij dood was. En dat is niet iets waar je ooit aan kunt wennen.

Een centrale rol in dit alles was weggelegd voor pastoor Frank. Hij zei dat Oscars klasgenoten ruimte, bescherming en respect nodig hadden en dat ook verdienden vanwege al die 'ongewone, ellendige dingen en de ontkenning' die je voelt als

alles erop wijst dat je iemand uit je klas opeens nooit meer zult terugzien.

We hadden ook dekens nodig, want de verwarming in de kerk had het prompt begeven op het moment dat het februariweer zich van een nog slechtere kant liet zien.

Ik hoorde pastoor Frank tegen de ouders zeggen dat ons 'een zeer moeilijke periode' te wachten stond, met Oscars lege tafeltje in de klas, en zijn kluisje met het hangslot en de graffiti erop. Niemand had nog de moed gehad om het open te breken. Pastoor Frank was in zijn element. Hij kon zich nu aan belangrijker dingen wijden dan zijn gebruikelijke taken: rondlopen door de school en leerlingen bevelen hun afval op te rapen of hun kauwgum uit te spugen.

Nu troostte hij mensen die bedroefd en getraumatiseerd waren. Hij sprak de taal van verdriet en geruststelling, waarin hij vloeiend bleek.

Hij legde uit dat zelfs als iedereen weer in orde leek, we nog allerlei verwarrende momenten zouden doormaken waarop het verlies van Oscar zou aanvoelen als een aanslag op onze beïnvloedbare, jonge geest... niet alleen de komende weken van stilte en verdriet, maar nog vele jaren lang.

Onze klas liep in een nette rij door het gangpad naar voren. Bleke gezichten. Vlekkerige, rode neuzen. De hele klas veranderde in één enkele, zwijgende vlek, een blauwe waas van uniformen, schemerend als een reusachtig spook.

Elke keer als ik naar de menigte keek, zag ik iets wat ik niet wilde zien: het trillende gezicht van een volwassen man, een vrouw die in haar handtas zocht naar een tissue, tranen

die van het puntje van iemands kin drupten. Er waren zacht gemompelde begroetingen en onnatuurlijk klinkende kuchjes.

En toen kwam Oscars vader, die Stevies rolstoel duwde. Ze zagen er allebei uit als gebroken schakels in een ketting. Heel eventjes slaakte een baby ergens een kreetje. Het onbedoeld blijde geluid weergalmde en steeg op, helder en puur te midden van alle wanhoop. Er waren bloemen. Heel erg veel bloemen, allemaal blauw en geel.

‘Korenbloemen. Boterbloemen,’ zei pastoor Frank ergens in halverwege zijn oneindige preek.

‘Korenbloemen voor het blauw van zijn ogen. Boterbloemen voor zijn stralende ziel.’

Ja, serieus, dat zei hij echt.

Er hing een geur in de lucht, een mengeling van kruiden en muskus. Stof leek uit de hoeken van de kerk op te stijgen als een soort bovenaardse mist. En tijdens deze hele overbodige ceremonie leek iedereen in mijn klas zijn best te doen om niemand anders aan te kijken.

Net op het moment dat ik ervan overtuigd was dat er echt geen eind zou komen aan de speech van pastoor Frank, daalde zijn stem en klonk hij plechtiger. Dat was het teken dat er iets anders begon.

‘Ahem,’ zei hij. ‘En dan wil ik nu Oscars beste vriendin uitnodigen naar voren te komen. Zij had een zeer hechte band met Oscar. Ze zal, namens ieder van ons die hem zo goed kende en van hem hield, een paar woorden zeggen ter nagedachtenis aan haar vriend.’

Ik voelde me al helemaal warm worden van de schaamte die je voelt als je niet bent voorbereid op iets belangrijks. Niemand had iets tegen me gezegd over een voordracht. Ik voelde er weinig voor om voor zo'n grote menigte te gaan staan of iets te zeggen. Maar ik haalde een paar keer diep adem en hield me voor dat ik me moest vermannen, voor Oscar. Ik wist vrij zeker dat de woorden die ik moest zeggen op een papiertje op het spreekgestoelte naast pastoor Frank op me lagen te wachten. Iemand had dit natuurlijk van tevoren met me moeten overleggen, en waarschijnlijk was het daar verkeerd gegaan, want ik wist van niets. Maar ik nam aan dat dat best begrijpelijk was, gezien de trieste omstandigheden.

Er stond niemand in mijn buurt te wachten om me instructies te geven, niemand die naar me omkeek. Terwijl de stilte steeds verder aanzwol in de kerk, kwam ik langzaam overeind. Mensen schoven wat heen en weer op de kerkbanken. De menigte leek vlak voor mijn ogen te sidderen.

Toen stond zij op. Met dat gouden haar en die glinsterende verschijning. Als een engel kwam ze van haar plek en ze liep zo elegant naar voren dat ze leek te zweven. Zodra ik haar zag, voelden mijn voeten als twee betonblokken. Ik stond als aan de grond genageld. De engel zweefde door naar de microfoon.

'Wie is dat?' vroeg ik aan mijn moeder, die geen idee had.

Ik boog me naar voren, naar Andy Fewer, die in de kerkbank voor de mijne zat, en vroeg: 'Wie is dat?' Zodra het meisje begon te praten, realiseerde ik me dat ik haar silhouet wel vaker had gezien, en dat ik wel degelijk wist wie ze was.

'De dood is niets. Dit telt niet. Ik ben gewoon even naar een

andere kamer gelopen. Er is niets gebeurd. Alles is nog precies zoals het was. Ik ben ik, en jij bent jij...' Haar stem klonk als gesmolten chocolade, en de woorden dreven langs ons alsof er opeens muziek was. '...Na korte tijd zal alles weer zo zijn als het altijd geweest is.'

Andy draaide zich met een blik van onbegrip naar me om. 'Dat is Paloma,' zei hij, alsof ik hem zojuist had gevraagd op welke planeet we ons bevonden. 'Paloma Killealy.'

Natuurlijk, dacht ik toen. Natuurlijk is ze dat.

Zodra haar voordracht voorbij was, vertelde ze dat er een liedje was, Oscars favoriete nummer van zo'n beetje aller tijden, en dat ze vanaf nu altijd aan hem zou denken als ze het hoorde.

'Dit is voor jou, Osc,' zei ze, en ze begon een of ander lied te zingen dat ik niet kende.

Osc? Sinds wanneer was dat zijn naam? Niemand noemde hem ooit zo.

Als er iets vreselijks gebeurt met een jong iemand, en mensen zijn samengekomen in een kerk om te bidden voor diegene, dan hangt er een vreemde siddering in de lucht, een soort gezoem of een fluittoon. Alles trilt, ik denk ongeveer net zoals aan het begin van een aardbeving, alsof zelfs de aarde geschokt en verbijsterd is door hoe verkeerd dit is.

'Hij had nog zo veel jaren voor zich,' was een van die voor de hand liggende, nutteloze opmerkingen die iedereen bleef maken. Niet dat het uitmaakte wat iemand zei... niet meer, althans. Het was te laat, zeiden ze. Want Oscar had zijn besluit

genomen, en daar moesten wij de rest van ons leven onder lijden. Hij was er niet meer. En zo onderhand vond iedereen het min of meer vanzelfsprekend dat hij ook niet meer terug zou komen.

Februari was altijd Oscars favoriete tijd van het jaar geweest.

Ik had hem wel eens gezegd dat hij waarschijnlijk de enige in het hele universum was met een lievelingsmaand, maar hij wist het zeker. Hij legde me uit dat als je geen klein kind meer bent, Kerstmis alleen nog maar één grote teleurstelling is. Januari was al nooit meer dan een donkere, saaie maand vol huiswerk en oersaaie avondmaaltijden. Maar net op het moment dat de wereld niet somberder lijkt te kunnen worden, besluipt februari je als een goede vriend die je al een tijd niet meer hebt gesproken, en tikt hij je op je schouder.

Bovendien bracht deze februari allemaal nieuwe dingen met zich mee. We konden nu eindelijk plannen maken voor dingen die we nog nooit eerder hadden gedaan: spannende dingen, andere dingen, heuse tienerdingen. We waren geen kleine kinderen meer en deze februari had bol gestaan met wel honderd verschillende nieuwe kansen en mogelijkheden.

Nu was de kans op al die mogelijkheden die ooit voor Oscar waren weggelegd, opeens drastisch geslonken tot nul.

Buiten, op de trap voor de kerk, heerste een formele stilte, al hing er een soort groeiend geroezemoes, alsof een of ander

enorm monster vanuit de verte langzaam maar zeker dichterbij kwam.

Een groepje ouders bleef rond pastoor Frank staan. En de zonscheen als een soort misplaatste grap, waardoor alles er opeens veel mooier uitzag dan het mocht zijn. Andy stond er ook, net als Greg, en pastoor Frank zei: 'O, jongens. Jongens, waaróm toch? Waarom zou iemand met zulke goede vooruitzichten hebben besloten... om er een eind aan te maken... op de manier waarop hij dat naar alle waarschijnlijkheid dan toch gedaan heeft?'

'Ach, pastoor, weet u, zoiets kan uiteenlopende redenen hebben,' antwoordde Andy ernstig en welbespraakt, alsof hij een expert was op dit gebied. 'Persoonlijk vind ik het nogal een wonder dat de rest van ons het allemaal wel overleeft.'

'Wat bedoel je precies?' vroeg de pastoor.

'Ik bedoel,' ging Andy verder, 'dat er terwijl je ouder wordt een moment komt waarop de hele wereld opeens zo zinloos lijkt... een moment waarop de barre werkelijkheid tot je doordringt. Het is net alsof er ineens iets uit de lucht komt vallen.'

'Iets uit de lucht? Zoals?' vroeg pastoor Frank, die zijn best deed om hem te begrijpen.

'Iets groots. Een piano of een koelkast of zo. En als dat eenmaal gebeurd is, kun je nooit meer terug naar de tijd voordat je dat ding op je kop kreeg.'

'Maar hoe zit het dan met alle plezier en vreugde en voornemens, zoals sport, muziek, meisjes, en zo meer?' Pastoor Frank klonk bijna smekend.

'Allemaal fictie,' zei Andy. 'Luchtspiegelingen in de woestijn van het leven, om mensen het idee te geven dat het allemaal

misschien toch nog de moeite waard is.'

'O,' zei pastoor Frank. 'O, ik begrijp het. En voelen jullie jongelingen dat allemaal zo?'

'Ja, ik geloof het wel,' zei Andy, zonder ook maar iemand anders naar zijn mening te vragen. 'Maar de meesten van ons leren ermee te leven.'

'Dat is dan weer een hele opluchting, geloof ik.'

Het duurde eeuwen voordat ik Stevie had gevonden, die in zijn rolstoel vlak bij de ingang van de kerk zat. Zijn vader was in de buurt, maar werd helemaal in beslag genomen door de ernstige, eentonige taak van het schudden van honderden handen.

'O, Stevie,' zei ik terwijl ik naar voren boog om hem een knuffel te geven. Ik sloot mijn ogen en de tranen die ik binnen had willen houden, stroomden over mijn wangen.

'Het is oké, Meg,' fluisterde hij, ook al was het overduidelijk niet zo. Toch voelde ik een soort van opluchting toen ik zijn gezicht eenmaal goed kon zien. 'Wanneer ben je teruggekomen?' vroeg hij, en ik vertelde hem dat we de vorige avond waren aangekomen. Dat we zo snel mogelijk waren vertrokken zodra we het nieuws hadden gehoord. Ik bedacht dat alles misschien zo wankel voelde omdat ik last had van jetlag. Ik kon amper uit mijn ogen kijken.

Maar midden in deze nevel van gefluisterd verdriet zag ik een sprankje opgewektheid in Stevie, een licht in zijn ogen waardoor mijn hart iets minder zwaar voelde, en waardoor ik het gevoel kreeg dat er wellicht een reden was om blij of zelfs hoopvol te

zijn, of misschien zelfs een heel klein beetje optimistisch.

‘Wat is er gebeurd, Stevie? Wat is er in hemelsnaam gebeurd? En waarom doet iedereen zo? Waar slaat deze mis op? Ik bedoel: een mís? Dat doe je toch pas als het absoluut zeker is dat degene aan wie je de mis opdraagt zonder enige twijfel dood is? En dat weet je pas als daar bewijs voor is. Ik bedoel, we hebben geen enkele reden om te geloven dat hij dood is, of wel?’

Stevie keek naar me op en draaide zijn rolstoel iets dichters naar me toe.

‘Precies!’ fluisterde hij. ‘Dat probeer ik iedereen nou al de hele tijd duidelijk te maken! Gelukkig ben je weer thuis, Meg, want echt waar, je bent de eerste persoon met wie ik praat – afgezien dan van mezelf – die het niet gelooft. Ik wist dat ik op jou kon rekenen, en ik ben zo ongelooflijk blij dat je weer terug bent, want ik voelde me best wel een soort eiland hier, en ik dacht toch eventjes dat ik gek werd, als ik heel eerlijk mag zijn. Iedereen blijft maar beweren dat hij zelfmoord gepleegd heeft. Ik bedoel, even serieus, zeg. Dat is toch niet logisch? Echt, helemaal niet.’

‘Stevie, je moet me alles vertellen wat je weet. Alles wat er gebeurd is voordat hij verdween.’

‘Ik zal mijn best doen, Meg,’ zei Stevie. ‘Ik ga de hele tijd al alles na in mijn hoofd. Maar we hebben nu geen tijd om te praten,’ zei Stevie, zijn wenkbrauwen fronsend terwijl hij om zich heen keek. Hij klonk zo veel ouder en wijzer dan een kind van zijn leeftijd normaal gesproken klinkt. ‘Laten we straks afspreken op de pier. Dan zie ik je daar. Laten we zeggen rond middernacht, oké?’

'Hoe wil je daar op dat uur van de nacht in je eentje zien te komen, Stevie?'

'Geen probleem,' zei hij op een onmiskenbaar niet-rouwende toon, wat me nog meer hoop gaf. 'Er is een hoop gebeurd sinds je vertrokken bent. Ik ben zo goed als onafhankelijk!' Hij grijnsde zo breed dat hij ongewenste aandacht begon te trekken, dus zette hij een ernstiger gezicht op, en met het stiekeme zelfvertrouwen van een spion droeg hij me op me onder de mensen te begeven, niets te zeggen en hem later te ontmoeten, zoals afgesproken.

De mensen liepen wat rond. Er werden armen om schouders geslagen, er werd nog veel meer gehuild. Zo af en toe ving ik ergens in de verte een glimp op van het gouden haar van Paloma Killealy, en overal in het geroezemoes van de menigte leek ik haar naam te horen, die zachtjes van de een naar de ander werd door gefluisterd, als een gedicht. Paloma Killealy. Paloma Killealy. Paloma, Paloma Killealy.